

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Adversvs Omnia Catabaptistarvm Prava Dogmata Heinrychi Bullingeri lib. IIII

Bullinger, Heinrich

Tigvri, 1535

VD16 B 9759

Quod Christianus poßit gerere magistratu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-35433

Hoc idem tecum ardentissimis uotis orabo, nec dubium est quin preces nostras exauditurus sit dominus. De magistratu uero uelim mentem tuam mihi exponas. Nondum enim intelligo, quomodo Christianus ceteris praeesse possit. IOIADA. Quandoquidem noxiam appetit, differemus hanc disputationem in alium quempiam diem. SIMON. Ita fiat, tu uale. IOIADA. Et tu quoque, dum fuerit integrum redi. SIMON. Curabo ut primo mane adsim.

LIBER TERTIVS

QVOD CHRISTIANVS MA
gistratum gerere possit.

IOIADA.

I.
TRACT.

SALVE Simon, ades in tempore. Audi dū te uideo ueritatis, hinc magnā spem concipio te id posse cōsequi quod tanto pere quaeris. De magistratu, quod duodecima conclusione proposueram, nō diffido quin plenum tibi facere possim quod hac in re dubitas. Tu primum dic quid sentias. SIMON. Tu quidem fieri posse putas, quod Christianus homo magistratum gerat, ego uero ex uerbum et exemplum Christi huius sententis

sententiæ repugnare existimo. Quum aliquando uel-
 lent Christum in regem eligere, fugit, Ioan. 6. nimirum
 hoc non facturum si cum pietate non pugnasset. Luca 22.
 expressis uerbis ad discipulos suos sic loquitur Chri-
 stus: Principes gentium dominantur, & qui potesta-
 tem habent benefici uocantur, uos autem non sic, sed
 qui maior est in uobis fiat sicut iunior, & qui prin-
 ceptus est sicut qui ministrat. Ex istis uerbis manifestum
 fit, non decere Christianis ut magistratum gerant. Eth-
 nicis quidem & infidelibus licet, nam Christus dicit,
 Principes gentium. IOIADA. Non uenit Chri-
 stus ut tollat magistratus publicos, multo minus ut hos
 gerat, sed ut mundum sanguine suo redimat. Fugit er-
 go, non adquiescens plebis affectibus. Nam regnum
 occupare sine motu haudquaquam potuisset, non per-
 mittentibus id Romanis quorum tum imperium erat.
 Quis autem sic colligit: Christus pistor non fuit, ergo
 nemo ex Christianis pistor esse potest? Cur ergo sic col-
 ligimus: Christus magistratum nunquam gessit, ergo
 Christiano magistratum gerere non licet.

In Luca 22. apostolos sui officij commonefacit, ne
 aliena agant uetat. Cõtenderant enim in itinere, quis
 scilicet inter eos post Christi abitum maior esset futu-
 rus. Inter eos ait. Fingebant enim potestatem quandam
 inter eos futuram qualem Papa posterioribus tempo-
 ribus in ecclesia occupauit. Hunc ambitionis & hos

Ab pistoris pte

Aptos sui officij

pro papa

noris morbum ex animis discipulorum reuellit, haud ignarus hanc fore precipuam pestem procerum ecclesiasticorum. his ergo uerbis utitur; Principes gentium &c. Nec hoc contentus, obijcit exemplum sui: Sicut filius hominis non uenit ut sibi ministretur, sed ut ministret alijs &c. Quasi dicat, principes gentium in hoc positi sunt ut praesint & dominantur, uobis aliud datum est officium. Nec tamen his uerbis magistratus aboletur, sed iuxta apostolatum stare potest quod ex uerbis Christi patet. Hoc uero tibi imponit quod gen-

Wältlich tium uocabulo pro ethnicis abuteris. Principes enim
fürsten aut reges gentium per locutionem pro his dicuntur,
mit Heid qui in mundo regnant & imperitant, quae potestas (ut
nisch. apostoli testantur) à deo ordinata est, quod Christus
 his uerbis exprimit. **Euergetae** dicuntur, hoc est ad be-
 nefaciendum scilicet bonis ordinati sunt. **SIMON.**

Hac ratione quidquid usquam ex scripturis obijci
 posset auertere possim, dicens: Hoc apostolis dictum
 est, ad nos nihil pertinet. Sed aliud docet Christus Mar-
 ci 13. Quae uobis dico (inquit) omnibus dico. Ad om-
 nes ergo pios hoc uerbum pertinet, Vos autem non
 sic, non ad solos apostolos. **IOIADA.** *Transi-*
lis metas Simon, nec in proposita materia manes, de
magistratu nobis sermo incidit. Marci 13. quod tu ad-
educis, ad sobrietatem & uigilantiam adhortatur as-
postolos, hoc idem omnibus pijs dictum esse libenter
 tecum

*Transi-
 tis Simon*

tecum fatemur. Quandoquidem enim dies domini ut
 fur uenturus est, incertus omnibus, & omnibus immi-
 net tremendum illud Christi iudicium, ante cuius tribu-
 nal omnes sistendi sumus, recte in apostolis omnes mo-
 net ut uigilemus. Textum euangelistæ mutilum addi-
 xisti. Sic autem habent uerba: Vigilate igitur, nescitis
enim quādo dominus domus uenturus sit, sero, an me-
dio noctis, an in gallicinio, an diluculo, ne si uenerit
repente, offendat uos dormientes. Caterum quæ dico
 uobis, omnibus dico. Nec potes negare quædam ita
 proposita esse à Christo, ut ad omnes quidem perti-
 neant, at non citra discrimen, ut quum dicit: Vos estis
 sal terræ, uos estis lux mundi: sic enim ad omnes Chri-
 sti religionem profitentes pertinet, ut præcipue tamen
 ad episcopos ac magistratus. Quædam planè præce-
 pta esse omnibus ex æquo, quod genus est de mutua
 charitate, de condonandis fratrum erratis &c. Quæ
 dam uero sic esse dicta, ut ad solos apostolos et eorum
 successores episcopos pertineant, ut: ite in orbem uni-
uersum & prædicate euangelium omni creaturæ. Sin-
 gularia ergo communia facere haudquaquam licebit.
 Nam nō rite colliget, qui sic colligit: Quæcumq; dicta
 sunt apostolis, omnibus dicta sunt: apostolis dictum est
 ut eant in orbem & prædicent, ergo omnibus hoc di-
 ctum est. Paulus enim dicit: Nōn omnes sunt apostoli.
 Singulare ergo est quod dicit: Vos autem non sic, &

*Non oēs sūt
apli*